YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
19 päivänä joulukuuta 1968 *

Asiassa 13/68,

jonka Corte d'Appello di Roma on saattanut Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Salgoil SpA, selvitystilassa oleva osakeyhtiö, kotipaikka Milano,

vastaan

Italian tasavallan ulkomaankauppaministeriö, Rooma,

ennakkoratkaisun perustamissopimuksen 30 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti R. Lecourt, jaostojen puheenjohtajat A. Trabucchi ja J. Mertens de Wilmars, tuomarit A. M. Donner, W. Strauß (esittelevä tuomari), R. Monaco ja P. Pescatore,

julkisasiamies: J. Gand,
kirjaaja: A. Van Houtte,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

tuomion

Corte d'Appello di Roma on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 9.7.1968 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 11.7.1968, ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kaksi ennakkoratkaisukysymystä perustamissopimuksen 30 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen tulkinnasta.

I - Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta

Pääasian vastaajana oleva Italian ulkomaankauppaministeriö väittää, että koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ole todennut, että pääasia koskee jäsenvaltioiden välistä kauppaa, esitettyjä kysymyksiä ei voida ottaa tutkittavaksi.

Vastaajan mukaan kyseisessä asiassa on tosiasiallisesti kysymys kolmansista maista peräisin olevien tuotteiden maahantuonnista.

Perustamissopimuksen 177 artikla, joka perustuu kansallisten tuomioistuinten ja yhteisöjen tuomioistuimen tehtävien selkeään erottamiseen, ei anna yhteisöjen tuomioistuimelle mahdollisuutta tutkia pääasian tosiseikkoja eikä kyseenalaistaa tulkintapyynnön perusteita.

Kun kansallinen tuomioistuin pyytää yhteisön oikeussäännön tulkintaa, on katsottava, että se pitää tätä tulkintaa tarpeellisena asian ratkaisemiseksi.

Yhteisöjen tuomioistuin ei siis voi vaatia kansallista tuomioistuinta nimenomaisesti esittämään toteamusta sen oikeussäännön sovellettavuudesta, jonka tulkintaa kansallinen tuomioistuin pitää tarpeellisena.

Silloin kun kyseiseen säännökseen tai määräykseen viittaaminen ei ole ilmeisen virheellistä, asia on saatettu yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi asianmukaisella tavalla.

Kysymys siitä, voidaanko jotakin oikeussääntöä, jonka tulkintaa on pyydetty, soveltaa käsiteltävänä olevaan tapaukseen, ei kuulu yhteisöjen tuomioistuimen vaan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimivaltaan.

Esitettyä väitettä ei siis voida hyväksyä.

II - Ensimmäinen kysymys

Ensimmäisellä kysymyksellä Corte d'Appello di Roma pyytää yhteisöjen tuomioistuinta "määrittelemään, aiheuttaako perustamissopimuksen 30 artikla ja sitä seuraavat artiklat ja erityisesti perustamissopimuksen 31 artikla oikeusvaikutuksia myös jäsenvaltion ja sen kansalaisten välisissä suhteissa."

Kun otetaan huomioon ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen yhteisöjen tuomioistuimelle tiedoksi antamat seikat, tällä kysymyksellä tarkoitettaneen ainoastaan 30 ja 31 artiklan, 32 artiklan ensimmäisen kohdan ja toisen kohdan toisen virkkeen sekä 33 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan ensimmäisen alakohdan tulkintaa.

a) Perustamissopimuksen 30 artiklassa kielletään yleisesti määrälliset rajoitukset ja vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet, "sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäljempänä olevien määräysten soveltamista".

Näistä määräyksistä 31, 32 ja 33 artiklassa täsmennetään edellä tarkoitetun kiellon merkitys siirtymäkauden aikana.

Koska kyseinen tapaus koskee ajanjaksoa, jolloin siirtymämääräyksiä sovellettiin, 30 artiklan merkitystä ei ole tarpeen tarkastella edellä mainittujen artiklojen oikeusvaikutusten päätyttyä.

b) Perustamissopimuksen 31 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti "jäsenvaltiot eivät toteuta välillään uusia määrällisiä rajoituksia tai vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä".

Kyseisen artiklan toisessa kohdassa määritellään vapauttamisen taso, johon ilmaus "uusia rajoituksia" on suhteutettava, ja tätä tarkoitusta varten siinä viitataan "14.1.1955 tehtyihin Euroopan taloudellisen yhteistyön neuvoston päätöksiin".

Lisäksi edellä tarkoitetussa kohdassa täsmennetään, että "jäsenvaltiot toimittavat komissiolle kuuden kuukauden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta luettelot tuotteista, jotka ne ovat vapauttaneet mainittujen päätösten mukaisesti", ja siinä määrätään, että "näistä luetteloista laaditaan jäsenvaltiot kattava koonnelma".

Näiden luettelojen toimittamisesta lähtien - tai viimeistään niiden toimittamiselle asetetun määräajan lakkaamisen jälkeen - 31 artikla sisältää selvän kiellon, joka ei muodostu velvoitteesta tehdä vaan velvoitteesta olla tekemättä.

Tähän velvoitteeseen ei sisälly mitään varausta, jonka mukaisesti jäsenvaltiot voisivat asettaa velvoitteen täytäntöönpanon edellytykseksi kansallisen lainsäädäntötoimenpiteen tai yhteisön toimielinten toimenpiteen.

Perustamissopimuksen 31 artiklan kielto on omiaan luonteensa ansiosta mitä parhaiten tuottamaan välittömiä oikeusvaikutuksia jäsenvaltioiden ja niiden yksityisten oikeussubjektien välisissä oikeudellisissa suhteissa.

Perustamissopimuksen 31 artiklalla perustetaan siis oikeuksia, joita kansallisten tuomioistuinten on suojeltava.

c) Perustamissopimuksen 32 artiklan ensimmäisen kohdan määräyksen mukaisesti "jäsenvaltiot eivät muuta tämän sopimuksen voimaan tullessa keskinäisessä kaupassaan voimassa olleita kiintiöitä tai vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä rajoittavammiksi".

Edellä esitettyjen, 31 artiklaan liittyviä syitä vastaavien syiden vuoksi 32 artiklan ensimmäisen kohdan määräys on omiaan luonteensa ansiosta tuottamaan samanlaisia oikeusvaikutuksia jäsenvaltioiden ja niiden oikeussubjektien välisissä oikeudellisissa suhteissa.

d) Perustamissopimuksen 32 artiklan viimeisen virkkeen sekä 33 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan ensimmäisen alakohdan määräyksillä perustamissopimuksen voimaan tullessa voimassa olleet kiintiöt ja vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet pyritään poistamaan asteittaisesti siirtymäkauden aikana.

Perustamissopimuksen 32 artiklan viimeisessä virkkeessä määritellään yleinen periaate, ja 33 artiklassa määrätään periaatteen yksityiskohtaisista säännöistä.

Tämän johdosta edellä mainittuja määräyksiä on tarkasteltava yhtenä kokonaisuutena.

33 artiklan 1 kohdan mukaisesti jäsenvaltiot olivat vuoden kuluttua perustamissopimuksen voimaantulosta velvollisia muuntamaan "muille jäsenvaltioille avoimet kahdenväliset kiintiöt yleisiksi kiintiöiksi, jotka ovat avoimia kaikille jäsenvaltioille mitään jäsenvaltiota syrjimättä".

Edellä tarkoitetun kohdan mukaisesti jäsenvaltiot ovat velvollisia asteittaisesti korottamaan kaikkia näitä yleisiä kiintiöitä tiettyinä määräaikoina ja tietyssä vauhdissa.

Perustamissopimuksen 33 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa vahvistetaan vastaavien kriteerien mukaisesti sellainen korotusvauhti, jota on noudatettava sellaisen "vapauttamattoman tuotteen" tapauksessa, jonka "yleinen kiintiö on alle 3 prosenttia asianomaisen valtion kotimaisesta tuotannosta".

Näissä määräyksissä asetetaan velvoitteita, jotka eivät edellytä yhteisön toimielimen antamia toimia niiden panemiseksi täytäntöön tai oikeusvaikutusten syntymiseksi.

Koska kysymyksessä on tekemisvelvollisuus, on kuitenkin tarkasteltava, onko jäsenvaltioilla niiden täytäntöönpanon suhteen sellaista harkintavaltaa, joka voisi sulkea pois edellä mainitut oikeusvaikutukset kokonaisuudessaan tai osittain.

Jäsenvaltioille aiheutuu tiettyä harkintavaltaa velvollisuudesta "muuntaa kahdenväliset kiintiöt yleisiksi kiintiöiksi" sekä käsitteistä "yhteinen arvo" ja "kotimainen tuotanto".

Koska perustamissopimuksessa ei mitenkään ole täsmennetty, millä perusteella nämä arvot on laskettava tai mitä menetelmiä on käytettävä, useammat ratkaisut ovat mahdollisia.

Näiden syiden vuoksi 32 artiklan viimeinen virke ja 33 artikla eivät ole sovellettavuudeltaan riittävän täsmällisiä, jotta niillä voisi tunnustaa olevan edellä tarkoitettua välitöntä oikeusvaikutusta.

III - Toinen kysymys

Toisella kysymyksellään Corte d'Appello di Roma pyytää yhteisöjen tuomioistuinta

> "tutkimaan, mistä muodostuu tämän johdosta yksityisen oikeussubjektin subjektiiviselle asemalle suhteessa valtioon myönnetty oikeusturva, eli tutkimaan, antavatko kyseiset normit yksityisen oikeussubjektin eduille suoran ja välittömän turvan, joka poissulkee täysin julkisen hallinnon ominaisuudessa toimivan valtion harkintavallan toimia yksityisen oikeussubjektin edun vastaisesti tai, päinvastaisessa tapauksessa, onko näiden, erityisesti suhteessa perustamissopimuksen 36, 224 ja 226 artiklaan tarkasteltavien normien välittömänä tarkoituksena ainoastaan jäsenvaltioiden yleisen edun suojaaminen yhteisöoikeudellisten asioiden yhteydessä ja onko niiden tarkoituksena tämän vuoksi ensisijaisesti, suorasti ja ainoastaan varmistaa, että jäsenvaltioiden hallinnollinen toimivalta on tämän edun mukaista niin, että on

tunnustettava, että toisaalta jokaisella jäsenvaltiolla on kansalaistensa suhteen toimivalta ottaa käyttöön tuontirajoituksia ja että toisaalta ottaen huomioon valtion yleisen edun painoarvon suhteessa yksityisten oikeussubjektien etuun, perustamissopimuksen kyseisten normien tarkoituksena on ainoastaan tämän toimivallan laillinen käyttö, ei sen olemassaolo".

Koska tämä kysymys esitetään vain siinä tapauksessa, että vastaus ensimmäiseen kysymykseen olisi myöntävä, sitä on tarkasteltava ainoastaan niiden määräysten perusteella, joiden on hyväksytty sisältävän välittömiä oikeusvaikutuksia.

1. Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta

Pääasian vastaajana oleva Italian ulkomaankauppaministeriö väittää, että tätä kysymystä ei voida ottaa tutkittavaksi.

Vastaajan mukaan Corte d'Appello di Roma on pyytäessään yhteisöjen tuomioistuinta "tutkimaan", mistä yksityisille oikeussubjekteille mahdollisesti myönnetty oikeusturva "muodostuu", esittänyt kysymyksen, joka kuuluu valtionsisäisen oikeuden tulkinnan piiriin.

Tätä väitettä ei voi hyväksyä, sillä kysymyksessä tarkoitetaan yhteisön oikeuden tulkintaa.

Kyseinen kysymys täydentää ensimmäistä kysymystä sen vuoksi, että sillä pyritään selvittämään, millainen on luonteeltaan ja merkitykseltään se oikeusvaikutus, jonka perustamissopimus antaa kyseisille määräyksille.

2. Pääasia

Perustamissopimuksen olennaisten periaatteiden ja tavoitteiden johdosta 31 artiklan ja 32 artiklan ensimmäisen kohdan määräykset ulottuvat kansallisiin oikeusjärjestyksiin, joissa niitä on sovellettava sellaisenaan.

Jäsenvaltion tiettyjen olosuhteiden moninaisuus ei voi muuttaa sellaisenaan sovellettavan yhteisön oikeussäännön oikeudellista luonnetta varsinkaan sen vuoksi, että yhteisön oikeussäännön on sidottava kaikkia jäsenvaltioita samalla tavalla.

Perustamissopimuksen 31 ja 32 artiklalla velvoitetaan viranomaiset ja erityisesti jäsenvaltioiden toimivaltaiset tuomioistuimet suojelemaan niiden yksityisten oikeus-

subjektien etuja, joita kyseisten määräysten mahdollinen rikkominen loukkaa, varmistamalla heille heidän etujensa suora ja välitön turvaaminen riippumatta siitä, millainen näiden etujen ja kysymyksessä tarkoitetun yleisen edun välinen suhde on valtionsisäisen oikeuden mukaan.

Kansallisessa oikeusjärjestyksessä on määriteltävä, minkä tuomioistuimen toimivaltaan kuuluu tämän turvan varmistaminen ja päättää tältä osin, millaiseksi näin turvattu yksityisen oikeussubjektin asema olisi määriteltävä.

Vastakkaista perustelua ei voi johtaa perustamissopimuksen 36, 224 ja 226 artiklasta.

Vaikka näissä määräyksissä erityisesti painotetaan jäsenvaltioiden etua, on kuitenkin huomattava, että ne koskevat hyvin rajoitettuja poikkeustapauksia eikä niitä voi tulkita laajentavasti.

Tähän kysymykseen on siis vastattava, että jos kyseiset määräykset perustavat yksityisille oikeussubjekteille oikeuksia, joita kansallisten tuomioistuinten on suojeltava, kansalliset tuomioistuimet ovat velvollisia varmistamaan kyseisten oikeuksien turvaamisen ottaen huomioon, että kunkin jäsenvaltion oikeusjärjestyksen tehtävänä on määrittää toimivaltainen tuomioistuin ja tätä varten luokitella nämä oikeudet valtionsisäisen oikeuden perustein.

IV - Oikeudenkäyntikulut

Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita kuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe Corte d'Appello di Romassa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kyseisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla,

ottaen huomioon oikeudenkäyntiasiakirjat,

kuultuaan esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan pääasian asianosaisten ja Euroopan yhteisöjen komission esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen,

ottaen huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 30, 31, 32, 33, 36, 177, 224 ja 226 artiklan,

ottaen huomion Euroopan talousyhteisön tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan ja erityisesti sen 20 artiklan,

ottaen huomioon Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Corte d'Appello di Roman 9.7.1968 tekemällä päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) **Vapautettujen tuotteiden luettelojen toimittamisesta lähtien – tai viimeistään ETY:n perustamissopimuksen 31 artiklan toisessa kohdassa niiden toimittamiselle asetetun määräajan päättymisen jälkeen – kyseinen artikla tuottaa välittömiä oikeusvaikutuksia jäsenvaltioiden ja niiden yksityisten oikeussubjektien välisissä suhteissa ja siinä perustetaan näille oikeussubjekteille oikeuksia, joita kansallisten tuomioistuinten on suojeltava.**

2) **ETY:n perustamissopimuksen 32 artiklan ensimmäinen kohta tuottaa samat oikeusvaikutukset ja siinä perustetaan samat oikeudet.**

3) **Kansalliset tuomioistuimet ovat velvollisia turvaamaan edellä tarkoitetuissa artikloissa perustetut oikeudet, ja kunkin jäsenvaltion oikeusjärjestyksessä on määritettävä toimivaltainen tuomioistuin ja määriteltävä nämä oikeudet valtionsisäisen oikeuden perustein.**

4) **Corte d'Appello di Roman asiana on päättää asian oikeudenkäyntikuluista.**

Julistettiin Luxemburgissa 19 päivänä joulukuuta 1968.

Lecourt Trabucchi Mertens de Wilmars

Donner Strauß Monaco Pescatore

A. Van Houtte
kirjaaja

R. Lecourt
presidentti